

Recenzja

**rozprawy doktorskiej na stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych
i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej**

mgr fizjoterapii Elżbiety Piątek

pt. „Stabilność postawy ciała dziewcząt z młodzieńczą skoliozą idiopatyczną w czasie stosowania specyficznego fizjoterapii i gorsetu Chêneau”

wykonanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Bożeny Ostrowskiej, prof. AWF (promotor) w Katedrze Terapii Zajęciowej Wydziału Fizjoterapii Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

Podstawę formalną wykonania recenzji stanowi pismo Prodziekana ds. Nauki Wydziału Fizjoterapii Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z dnia 14 maja 2020 r. powołujące się na Uchwałę Nr N-17/2020 Senatu Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z dnia 06 maja 2020r.

Ocena strony formalnej

Rozprawa doktorska mgr Elżbiety Piątek została opracowana zgodnie z wytycznymi wynikającymi z Ustawy o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 27 września 2017 roku (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 z późniejszymi zmianami).

Przedstawiona do oceny dysertacja p.t. „Stabilność postawy ciała dziewcząt z młodzieńczą skoliozą idiopatyczną w czasie stosowania specyficznego fizjoterapii i gorsetu Chêneau” składa się z dwóch podstawowych części. Część pierwsza o objętości 31 stron, stanowi autoreferat, który obejmuje wykaz publikacji stanowiących rozprawę doktorską, następnie wstęp zawierający definicję skoliozy idiopatycznej, jej epidemiologię, etiologię i patogenezę, leczenie zachowawcze oraz stabilność postawy ciała osób ze skoliozą idiopatyczną; w części metodologicznej znalazły się cele i hipotezy pracy, charakterystyka materiału i metod badawczych, w dalszej części umieszczone jest omówienie cyklu publikacji, wnioski, piśmiennictwo oraz streszczenia w językach polskim i angielskim. Druga część rozprawy przedstawiona w formie załączników stanowi cykl trzech monotematycznych, oryginalnych publikacji naukowych z lat 2018–2020, opublikowanych w czasopismach naukowych krajowych (*Physiotherapy Quarterly* – 1 praca) i zagranicznych (*Journal of Environmental Research and Public Health*, *PeerJ* – 2 prace), które znajdują się w bazie Journal Citation Reports (*JCR*). Łączny współczynnik oddziaływania publikacji wynosi 4,821, liczba punktów MNiSW – 177. Należy podkreślić, że Doktorantka jest pierwszym autorem publikacji

składających się na rozprawę doktorską. Jej wkład autorski jest znaczący. Z oświadczeń współautorów prac składających się na rozprawę doktorską wynika, że mgr Elżbieta Piątek była autorką koncepcji, planowania i przeprowadzania badań, analizowała wyniki oraz przygotowywała manuskrypty do druku.

W skład cyklu wchodzi następujące publikacje:

1. **Piątek Elżbieta**, Kuczyński Michał, Ostrowska Bożena. The Effects of Active Self Correction on Postural Control in Girls with Adolescent Idiopathic Scoliosis: The Role of an Additional Mental Task. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2020, 17.5: 1640. doi: 10.3390/ijerph17051640. [MNiSW=70pkt.] IF=2,468

2. **Piątek Elżbieta**, Kuczyński Michał, Ostrowska Bożena. Postural control in girls with adolescent idiopathic scoliosis while wearing a Chêneau brace or performing active self-correction: a pilot study. *PeerJ*, 2019, 7: e7513. doi:10.7717/peerj.7513. [MNiSW=100pkt.] IF=2,353

3. **Piątek Elżbieta**, Zawadzka Dominika, Ostrowska Bożena. Correlation between clinical condition of scoliosis and perception of one's body image by girls with adolescent idiopathic scoliosis. *Physiotherapy Quarterly*, 2018, 26(3):34-38. doi:10.5114/pq.2018.78374. [MNiSW=7pkt.]

Ponieważ oryginalne prace badawcze, które składają się na rozprawę doktorską, były poddane wcześniej ocenie przez redakcje czasopism i niezależnych recenzentów, moja recenzja tak przygotowanej rozprawy koncentruje się przede wszystkim na ocenie autoreferatu. Ta część dysertacji, będąca autorskim opracowaniem Doktorantki, pokazuje bowiem Jej zasób wiedzy, umiejętności formułowania wniosków i posługiwania się piśmiennictwem naukowym.

Uwagi krytyczne

Wszystkie kryteria niezbędne do przedstawienia rozprawy doktorskiej zostały spełnione. Recenzent nie wnosi uwag krytycznych do formy i struktury formalnej rozprawy.

Ocena merytoryczna rozprawy

W części wprowadzającej Doktorantka przedstawiła w bardzo syntetyczny sposób etiologię, epidemiologię i patogenezę skolioz idiopatycznych, następnie opisała ich leczenie zachowawcze – gorsetowanie i fizjoterapię oraz wskazuje na problem stabilizacji postawy ciała u pacjentek z młodzieńczą skoliozą idiopatyczną.

W odniesieniu do kluczowej (metodologicznie) części – główny cel pracy został dobrze sformułowany, poparty 3 celami szczegółowymi występującymi w poszczególnych

pracach, które mają czytelne walory poznawcze i praktyczne. Jest to bardzo istotne, gdyż nawiązują do teoretycznego tła problemu. Autorka sformułowała 3 hipotezy badawcze, które stanowią obowiązujący standard metodologiczny.

W bardzo syntetyczny sposób opisano materiał badawczy z kryteriami włączającymi i wykluczającymi z projektu, badania ankietowe i antropometryczne. Zastosowano prawidłowe procedury statystyki zaawansowanej w analizie wyników badań, wskazano testy, na podstawie których określono znamienność statystyczną obserwowanych zmian.

Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Senackiej Komisji Etyki nr 35/2016 Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

Wyniki badań prezentowane przez Doktorantkę w poszczególnych pracach nawiązują do celu głównego pracy, ich treść jest przejrzysta dla czytelnika. Zostały szczegółowo przeanalizowane i szeroko przedyskutowane na tle bieżącej literatury zagranicznej, stąd wartość przedstawionych badań w powyższym cyklu publikacji w mojej ocenie jest wysoka.

Pewnym przeoczeniem jest brak „Dyskusji” w przedstawionym Autoreferacie, w której Doktorantka mogłaby w pełni wykazać się dojrzałością naukową i zdolnością do kompleksowej interpretacji uzyskanych przez siebie wyników na tle danych piśmiennictwa. Ale pewną rekompensatą jest to, że w prezentowanym cyklu prac „dyskusje” są zwarte, interesujące, ukazujące osiągnięcia, a często ograniczenia rezultatów badań przeprowadzonych w wielu ośrodkach naukowych. W rozdziałach tych zgromadzono znaczną ilość wyników do porównań, stwarzając tym samym bazę danych, do której w łatwy sposób będą mogli docierać zainteresowani problemem.

Sformułowane wnioski trafnie koncentrują się na najistotniejszych rezultatach całego projektu badawczego.

Z obowiązku recenzenta należy wymienić stosunkowo drobne uchybienia zaobserwowane podczas lektury niniejszej rozprawy, takie jak błędy literowe i interpunkcyjne, a także brak skrótów stosowanych w poszczególnych pracach.

Podsumowanie

Nowa forma opracowania rozprawy doktorskiej, która niewątpliwie podąża za duchem czasu wymaga pełnej spójności opisu uzyskanych wyników z danymi opublikowanymi w załączonych publikacjach oraz umiejętności syntetycznej analizy całości uzyskanych wyników na tle danych piśmiennictwa. Przedłożona do recenzji rozprawa na stopień doktora w formie 3 oryginalnych prac naukowych spełnia właśnie te wymogi.

Pragnę podkreślić, że cały projekt stanowiący podstawę dysertacji doktorskiej mgr Elżbiety Piątek został starannie zaplanowany i poprawnie wykonany, a uzyskane wyniki są oryginalne i interesujące.

Przedstawione w recenzji uwagi odnoszą się głównie do niewielkich błędów stylistycznych, skrótów myślowych Doktorantki i formy redakcji autoreferatu. Nie umniejszają one jednak mojej wysokiej oceny pracy. Rozprawa stanowi samodzielny dorobek naukowy, a Doktorantka wykazała się wiedzą i umiejętnością prowadzenia badań naukowych.

Wniosek końcowy

Stwierdzam, że przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska mgr Elżbiety Piątek pt.: *„Stabilność postawy ciała dziewcząt z młodzieńczą skoliozą idiopatyczną w czasie stosowania specyficznej fizjoterapii i gorsetu Chêneau”* spełnia wymogi określone Ustawą o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dn.27.09.2017 roku, jednocześnie **kwalfikuje Doktorantkę do nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.**

Zatem wnoszę do Wysokiego Senatu Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu o dopuszczenie mgr Elżbiety Piątek do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Biorąc pod uwagę nowatorski charakter tematyki przeprowadzonych badań, ich kompleksowość, obszerność i wartość merytoryczną uzyskanych wyników oraz wysoką sumaryczną wartość IF cyklu publikacji zgłaszam wniosek o **wyróżnienie pracy nagrodą.**

Poznań, 3 lipca 2020 roku

